

Latvija ir bagāta ar kultūras mantojumu – arhitektūras, arheoloģijas, mākslas, vēstures un industriālajiem pieminekļiem, kuru piemērošana mūsdienu dzīves vajadzībām ir izaicinājums un profesionalitātes apliecinājums. Diskusija par kultūras mantojuma objektu pārveidošanu, lai nodrošinātu pēc iespējas plašākas sabiedrības piekļuvi, ir īpaši aktualizējusies pēdējos gados, kad atzīta kultūras mantojuma īpašā nozīme cilvēka dzīves kvalitātes veidošanā. Joprojām arī kultūras mantojuma jomas profesionāļi diskutē par pieminekļu pārveidošanas pieļaujamību un autentiskuma saglabāšanu, tāpēc nepieciešams dialogs un konsultācijas par kultūras pieminekļu pieejamības risinājumiem, respektējot visas iesaistītās interešu grupas.

Diskusijas laikā tika formulētas biežāk sastopamās problēmas: pārāk maz savā darbā uzsveram tā galveno mērķi – cilvēka dzīves kvalitāti; formāla pieeja; par pieejamības jautājumiem ikdienā nedomājam; uzskatām, ka pieejamības jautājumu risināšana ir īpašs, jauns un naudas ietilpīgs pasākums; atrunāšanās ar finanšu trūkumu; uzskats, ka par to domās kāds cits; neizpratne, cik daudz ir atkarīgs no katra paša; neapzināšanās, ka vides pieejamība nepieciešama ikvienam, ne tikai cilvēkiem ar invaliditāti.

Kultūras mantojums ir vērtība sabiedrībai, kura saglabāšanā atbilstoši starptautiski atzītai kultūras mantojuma filozofijai jāievēro autentiskuma principi, tāpēc pilnīga pieejamības jautājumu risināšana ir iespējama ne visos gadījumos.

Pieejamības jautājumu risināšana kultūrvēsturiskajā vidē ir ikviena cilvēka dzīves kvalitātes un vienlīdzīgu iespēju jautājums. Nepieciešams radīt pieejamu vidi ne tikai cilvēkiem ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēkiem, bet gan ērtu un pieejamu ikvienam.

Diskusijas dalībnieki atzīst, ka pieejamības jautājumu risināšanā nepieciešama:

1. Visu iesaistīto interešu grupu laba griba, izpratne un sadarbība;
2. Iejušīga attieksme un atvērtība;
3. Plaša informācija, uzsverot pozitīvos piemērus un atspoguļojot neatrisinātos jautājumus.
4. Publiskajā ārtelpā un publiskajās ēkās - labāk koptas un uzturētas virsmas, pa kurām paredzēts pārvietoties;
5. Jaunajā būvniecībā un esošo ēku pārbūvē (rekonstrukcijā) ievērot vides pieejamības prasības pēc būvības, ievērojot universālā dizaina principus.
6. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu atjaunošanā (restaurācijā un pārbūvē) pēc iespējas censties panākt vides pieejamības prasību atrisināšanu, cik tālu tas neapdraud pieminekļu oriģinālsubstānci un autentiskuma saglabāšanu.
7. Jaunu ēku būvniecībā, pārbūvē un restaurācijā censties maksimāli ievērot vienlīdzīgu iespēju principus kā horizontālo prioritāti.

Diskusijas dalībnieki aicina arhitektus un projektus izvērtējošas institūcijas profesionālā līmenī un savstarpējā sapratnē risināt vides pieejamības jautājumus kultūrvēsturiskā vidē, ievērojot universālā dizaina un vienlīdzīgu iespēju principus. Nepieciešams pēc iespējas biežāk organizēt konsultācijas vides pieejamības jautājumos.